

OCENĚNÍ OSOBNOSTÍ
PARDUBICKÉHO KRAJE

Vážení přátelé,

nastal okamžik, kdy u příležitosti Dne Pardubického kraje poprvé oceníme osobnosti, které se zasloužily o obohacení životů nás ostatních a na které je náš region právem hrdý.

Krátce po vzniku současné krajské samosprávy jsme začali uvažovat o tom, jakou formou poděkovat lidem, kteří se zasloužili o rozvoj Pardubického kraje a kteří propagovali jeho dobré jméno, nebo těm, kteří jako neprofesionálové zachraňovali zdraví či životy. Vznikly proto dvě ceny, jejichž laureáty vybíráme společně s veřejností.

Symbolem poděkování jsou skleněné plastiky z dílen našich výtvarníků, ve kterých si světlo pohrává se symbolem písmene D a nápisem Děkujeme. Svého prvního držitele najde dnes i medaile hejtmana.

Dnešní ocenění jsou významnými osobnostmi, za kterými je vidět velké dílo nebo skutek. Jsem rád, že Pardubický kraj takové lidi má, že žijí a pracují mezi námi a my jsme našli cestu, jak ukázat, že si jich vážíme.

JUDr. Martin Netolický, Ph.D.
hejtmán Pardubického kraje

Ocenění Pardubického kraje

Pardubický kraj od roku 2014 oceňuje významné osobnosti nebo právnické osoby spjaté s naším regionem prostřednictvím dvou cen a jedné medaile. Nositele cen nominuje veřejnost, udělení schvaluje Zastupitelstvo Pardubického kraje. Ocenění je poděkováním za přispění k rozvoji kraje, rozšiřování jeho dobrého jména nebo za výjimečný skutek.

Cena Za zásluhy o Pardubický kraj – je určena osobnostem, kolektivům nebo organizacím za mimořádnou činnost pro rozvoj kraje a za zásluhy o kraj. Ocenění získávají uměleckou skleněnou plastiku, odznak se stužkou a pamětní diplom.

Cena Michala Rabase za záchranu – je určena osobnostem, kolektivům nebo organizacím za mimořádné nebo dlouhodobé zásluhy v oblasti záchrany života, zdraví nebo jiných významných hodnot. Ocenění získávají uměleckou skleněnou plastiku, odznak se stužkou a pamětní diplom.

Medaile hejtmana – je udělována hejtmanem Pardubického kraje vybraným osobnostem za jejich zásluhy v oblasti propagace kraje ve světě nebo významným hostům při jejich návštěvě našeho regionu. Ocenění získávají medaili se stužkou a pamětní diplom.

Akad. arch. ing. Miroslav Řepa, architekt

Významný český architekt Miroslav Řepa se narodil 24. února 1930 v Pardubicích, kde také vystudoval Reálné gymnázium. Poté absolvoval Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství v Praze a Akademii výtvarných umění. Mezi jeho nejvýznamnější díla patří Československý pavilon na Světové výstavě v Montrealu (1967), Městské divadlo Zlín (1967), budova Laterny magiky na Světové výstavě v Ósace (1970), spolupráce na rekonstrukci Smetanova divadla a Národního divadla (70. léta) nebo spolupráce na rekonstrukci Městského divadla Pardubice (2003).

Jak jste se, pane architektke, dostal ke své profesi a co váš výběr ovlivnilo?

U této profese jsem byl od svého narození, a to díky svému otci architektu Karlu Řepovi. Přiznám se ale, že jsem dlouho o tomto oboru pochyboval a měl jsem jiné cíle. Chtěl jsem pracovat v diplomacii nebo hotelnictví, ale dopadlo to jinak vzhledem k roku 1948 a uzavření hranic, kdy se rozplynul můj sen o ženevské hotelové škole.

Co považujete za svůj největší úspěch, kterého se vám podařilo dosáhnout?

Úspěchy, na které nejraději vzpomínám, jsou dva. Shodou náhod jsou oba ze stejného časového období a pokud se dožiji roku 2017, oslavím padesát let gottwaldovského či zlínského městského divadla a zároveň to bude padesát let od otevření slavné Světové výstavy v kanadském Montrealu. To jsou mé dva významné životní mezníky. Obě práce byly velkou školou života, a to jak na naší, tak i mezinárodní úrovni a otevřely mi cestu k dalším úkolům.

Který moment byl pro vás ve vaší profesi nejtěžší?

Nejtěžší bylo, když jsem po vítězství v soutěži na zlínské divadlo nastoupil jako absolvent Akademie výtvarných umění, který si myslel, jak říkal tatínek, že spolkne pravítko. Byl jsem v situaci, kdy vedle mne byli zkušební architekti a stavaři a mně se dostalo náhlerného nárazu od „bat'ovské školy“ a zjištění, že nejkrásnější chvíle je při vymyšlení projektu. Pak už je to řehole...

Jak vnímáte ocenění od Pardubického kraje?

Musím poděkovat „těm neznámým“, kteří mne navrhli a musím poděkovat také vedení kraje, které moje ocenění schválilo. V určitých letech člověk rekapituluje a dívá se do zrcadla s otázkou, zda svůj život promarnil nebo něco prospěšného udělal. Proto mne ocenění velmi potěšilo.

Ing. Yvona Rybová a Ing. Petr Ryba, folkloristé

Manželé Rybovi se přes 25 let věnují podorlickému folkloru a přispívají k obnovení a udržení zájmu o podorlické tance a zvyky. Paní Rybová je od roku 1995 zakladatelkou a vedoucí dětského folklorního souboru Jitřenka a autorkou několika oceněných choreografií. Pan Ryba je spoluzakladatelem a ředitelem Mezinárodního folklorního festivalu Čermenské slavnosti. Manželé Rybovi jsou zároveň držiteli několika ocenění za přínos kultury a folkloristice.

Jak jste se k folkloru a jeho propagaci vlastně dostali?

Y.R.: *Po ukončení studia v Pardubicích jsme se přestěhovali do Dolní Čermné a hledali jsme, kde bychom uplatnili náš společný zájem o tanec. Díky sousedovi jsme se dostali do folklorního souboru Družba v Ústí nad Orlicí, ve kterém jsme začali tancovat. Po revoluci vznikl nápad, že by se v Dolní Čermné založil folklorní festival. Tradice se postupně rozjižděla, po pár letech jsme organizaci převzali my a děláme to doposud. Když jsme kdysi přemýšleli o tom, jak přitáhnout diváky, řekli jsme si: Zkusme to přes dětský soubor. Založili jsme tedy nejdříve dětskou muziku a k tomu jsme později přidali i tanečníky.*

Na co v souvislosti s vaší činností nejvíc vzpomínáte?

P.R.: *Důležitá věc se stala před čtyřmi lety, kdy se festival přestěhoval do nově zrekonstruovaného sportovně-kulturního areálu v Dolní Čermné, který je podle mě jeden z nejlepších amfiteátrů pro takovéto akce u nás. To byl výrazný kvalitativní mezník, kdy jsme měli možnost dostat se z nevyhovujícího areálu do důstojného prostředí.*

Y.R.: *Pro mě je nejkrásnější vidět, že soubor v dětech něco pozitivního zanechal. Úspěchem jsou i zdařilá vystoupení v zahraničí, např. loni na šňůře koncertů v chorvatské Dalmácii.*

Jak vnímáte ocenění, které dostáváte od Pardubického kraje? Co pro vás znamená?

Y.R.: *Není to ocenění jen pro nás. Je to ocenění pro celou Dolní Čermnou, na kterou si vzpomenu a řeknou: Tam dělají dobrou práci, pracují s dětmi, dělají jméno Pardubickému kraji a dělají to rádi. Bereme to tak, že to je pro všechny lidi, kteří s námi spolupracují.*

P.R.: *Já to vnímám stejně. Nás to hlavně nesmírně překvapilo, ale v tom dobrém slova smyslu. Vždycky potěší, když vás někdo ocení nebo pochválí.*

Marie Sedmíková, odbornice na ex libris

Marie Sedmíková stála od 70. let minulého století u zrodu tradice ex libris v Chrudimi. Už od počátku se Kabinet ex libris pod jejím vedením podílel na všech přehlídkách soudobého českého ex libris. Realizováno bylo přes 140 výstav po celém světě a v roce 1996 se podařilo v Chrudimi zorganizovat mezinárodní výstavu tohoto grafického umění. Marie Sedmíková je nositelkou ceny města Chrudim za kulturu a i po odchodu do důchodu stále pracuje pro Kabinet ex libris.

Jak jste se dostala k ex libris? Jak to začalo?

Začalo to na škole v Morašicích, kdy asi ve třetí třídě přišel chrudimský nadšenec a sběratel Karel Sokol a vyprávěl nám tehdy malým dětem o ex libris. V životě jsem si nemyslela, že se v roce 1968 po škole dostanu do styku s tak báječnými lidmi, jako byli ti, kteří se srocovali okolo pobočky Klubu přátel výtvarného umění. Oni byli velcí nadšenci pro grafiku, a protože ex libris je grafika, postupně jsem pro to začala být nadšená i já.

Co považujete za největší úspěch během let, které jste věnovala ex libris?

Pochopitelně to byl právě světový kongres FISAE ex libris v roce 1996 v Chrudimi. Dělali jsme velkou výstavu, kdy jsme vystavili 1789 ex libris od 604 autorů z 37 států světa, což byla obromá akce. Záštitu nad ní tehdy převzal sám prezident Václav Havel, který ji i navštívil.

Jak vidíte budoucnost ex libris? Bude její tradice pokračovat?

Spolek Sběratelů a přátel ex libris byl založen v roce 1918 a od té doby nepřetržitě pracuje. Ať už tu byly různé peripetie, různé režimy, spolek žije. Takže se myslím, že navzdory úsporným opatřením, které nám a celé kultuře dnešní doba přináší, se ex libris udrží a to období překoná. Třeba i s pomocí měst a krajů.

Jak vnímáte získané ocenění, co to pro vás znamená?

Víte, já si hlavně myslím, že si to vedle těch osobností, které jsou ještě oceněny, vůbec nezasloužím. Já jsem jenom celý život dělala ráda svou práci. Beru to tak, že nejde o ocenění pro mě osobně, ale pro celou řadu spolupracovníků, které jsem tu měla.

Veronika Kolařová, studentka gymnázia

Veronika Kolařová pochází z Vyhnálova u Doudleb nad Orlicí a v současné době studuje 3. ročník gymnázia v Žamberku. V minulosti se zúčastnila několika seminářů a letních škol a také biologického semináře pořádaného společností Contipro Group z Dolní Dobrouče. Právě medicína a biologie jsou jejím hlavním profesním zájmem, kterému se chce věnovat i do budoucna. Její volný čas patří zejména závodní cyklistice.

Získáváte ocenění za záchranu života. Můžete popsat, jak k události došlo?

Věnuji se závodní cyklistice. Při jednom podzimním tréninku jsem uviděla paní, která na chodníku upadla a zůstala bezvládně ležet. Rychle jsem k ní přijela a začala kontrolovat její životní funkce. Neměla žádný tep a nedýchala. Začala jsem tedy s resuscitací a dýcháním z úst do úst. Ještě před příjezdem záchranky se mi podařilo ji rozdychat a když ji odváželi, byla už v poměrně stabilizovaném stavu.

Dnes řada lidí první pomoc nezvládne. Vy jste si na první pomoc dělala nějaký kurz?

Trochu se zajímám o biologii a zdravotnictví, takže nějaké základy mám. Ale tohle jsem si samozřejmě vyzkoušela poprvé a byl to teda docela slušný adrenalin. Na druhou stranu - nic těžkého to není a myslím, že by to zvládl každý. Jde o to, aspoň to zkusit, tím nic neztratíte.

Jak na to vlastně reagovalo vaše okolí? Začalo být potom kolem vás rušno?

Zpočátku vůbec. Přijela jsem domů a dělala jakoby nic, neřešila jsem to. Až potom manžel té paní, pan Odehnal, napsal řediteli školy, že by se mnou chtěl setkat. Tak to prasklo. Doma mamka říkala, že to byl bezkýč čin a že v tom zdravotnictví, až ho vystuduju, budu dobrá. Dostala jsem také pochvalu ředitele a říkala jsem si, že to tím skončí, ale asi ne (směje se).

Co pro vás znamená ocenění od Pardubického kraje?

Starosti (směje se). Ne, je milé, co kraj dělá. Je pravda, že tyto činy by se nějakým způsobem měly oceňovat, protože asi to není, jak jsem vícekrát zaslechla, tak časté. Hlavně to neberu tak, že bych měla být nějakým vzorem. Ani nechci. Pro mě to byla automatika, samozřejmost a byla bych ráda, kdyby to tak bylo u ostatních lidí.

Ondřej Moravec, biatlonista

Český biatlonista Ondřej Moravec se narodil 9. června 1984 v Ústí nad Orlicí a vyrůstal v Letohradu. Ve Světovém poháru závodí od sezóny 2002-2003, zúčastnil se olympiád v Turíně 2006 a Vancouveru 2010. Úspěch zaznamenal na Mistrovství světa v biatlonu 2013, kde ve smíšené štafetě získal bronzovou medaili. Na zimních olympijských hrách v Soči 2014 vybojoval dvě stříbrné medaile ve stíhacím závodě a smíšené štafetě. Bronzovou medaili získal v závodě s hromadným startem. Současným trenérem Ondřeje Moravce je Ondřej Rybář.

Jak zpětně hodnotíte úspěch, kterého český biatlon dosáhl na olympiádě v Soči?

Jednoznačně historický úspěch, který se už možná nikdy nebude opakovat.

Pomůže tento úspěch v dalším rozvoji našeho biatlonu?

Už pomáhá. V Česku je teď biatlonová mánie, tak doufám že budeme mít brzy nástupce :-)

Jaké podmínky pro rozvoj má podle vašeho názoru biatlon v Pardubickém kraji?

Jen ty nejlepší, dovolím si říct, že areál v Letohradě je druhý nejlepší v celé České republice.

Jaké máte v rámci sportu další cíle a jak těžké jich bude dosáhnout?

V příštích sezonách bych se chtěl zaměřit na celkové pořadí ve světovém poháru, takže to vyžaduje velkou stabilitu dobrých výsledků. Těžké to bude nesmírně, protože se startovní pole rok od roku zkevalitňuje.

MgA. Pavel Ševčík a MgA. Darina Lepišová, designéři, Pardubice

Návrh podoby ocenění vznikl v našem týmu s Darinou Lepišovou. Při hledání podoby cen jsme si řekli, že se nebudeme odkazovat na žádné symboly Pardubického kraje, žádné pamětihodnosti, což by jistě nevystihovalo samotný kraj. Ten podle nás není v pamětihodnostech, ale v lidech, kteří tady žijí. Proto jsme se rozhodli zaměřit se na zcela něco jiného, a to konkrétně na moment předání diplomu či medaile. V tu chvíli totiž přichází poděkování oceněným, tudíž pro nás bylo nejdůležitější slovo Děkujeme, které jsme se snažili jednoduše graficky vložit na medaile, diplomy a ceny.

U skleněné plastiky jsme přišli oproti původní představě s novou koncepcí, která spočívá v použití lepeného skla a vytvoření vrstveného skleněného artefaktu. Vedení kraje se tento koncept zalíbil a akceptovalo ho v námi navržené podobě.

Ota Svoboda, sklář, Pardubice

Skleněná plastika, kterou jsou oceněny osobnosti Pardubického kraje, je tvořena sedmi, respektive devíti tabulemi skla. Každá má svou modrou vrstvu s výjimkou symbolu písmene D, takže výsledkem je efekt trojrozměrného křišťálového písmene.

Bylo nutné nejenom vyrobit tabule, ale také zajistit vypiskování nápisů a znaků na čelní stěně, zabarvení jednotlivých vrstev a jejich následné slepení. Celkovou výrobou takového díla se v celé Evropě nikdo nezabývá, a bylo proto potřeba zajistit dílny pro jednotlivé kroky.

Děkujeme

*Za zásluhy
o Pardubický kraj*

2013

Antonie R.

PARDUBICKÝ KRAJ

2014